

Среда, 18. новембар

Мајко, при помисли на тебе осјећам се некако тешко и туробно. Не знам како, али осјећам да ниси добро. Волио бих да сам крај тебе сада и да ти принесем воде. Све ове године моје службе говјеранству нису ми донијеле ништа до увреда и понижења. Јутрос сам устао прије него је свануло јер сам чуо нешто што веома дуго вријеме кроз сан чујем у својој соби. Чуо сам глас који као да мали. Јутрос сам отјерао сан са очију и притврдио да глас долази одванузд и да не могу одредити да ли је свана или изнутра. Бојим се да нисам разум изгубио. О овоме не смијем пригати доктору Лајонелу јер ми нелу више не вјерујем. Чуо сам да је посјетио господина Едисона прије двије седмице.

Четвртак, 19. новембар

Опет мислим на тебе, мајко. Опет имам онај немир и тугу у тијелу. Данас ћу писати у уред за патенте да мој јавни експеримент памјере за једну седмицу раније, јер ја морам кренути кући у домовину, кренути теби. Знам сада сигурно да ниси добро, јер онај глас, ону туробалицу, поново сам чуо сасвим будан и свјестан. Још сам разуман.

Петак, 20. новембар

Нисам писао у уред за патенте. Дошао је њихов агент да ми донесе потврде и рекао сам му лично своје науке. Рекао је да мали, али да се термини не могу памјерити с обзиром да су конгресмени из око 20 савезних земаља једва ускладили термин. Отишао сам до водопада и рекао својим момцима да окрену турбине да провјерим је ли све спремно. Ја сам одлучио да говјеранству дадем оно што му припада и вратим се у Европу. Теби, мајко. Владе земаља су исте овдје као и код куће. Схватио сам сад на крају да је говјеранство зависно о владама и да појединац не може сам подијелити свијет. Али онај чудни глас ме

Брине. Знам да нешто знам и да има везе са тобом, са мојим експериментом, са неким трансценденталним.

Субота, 21. новембар

Мајко, сутра полазим за Југославију. Госпођица Нора је отишла по моме налогу у лутку канцеларију и обезбедила ми карту до Лисабона. Одатле идем возом до Цириха, па онда директно до куће. Рачунам да ми треба око десет дана или двије недеље највише. Данас сам ушао у конгресну зграду и на сједници сенатора замолио за пар минута пажње. Није ми било по вољи, али дозволили су ми. Тражио сам телефон и да ме споје са лабораторијом на Нијагариним водопадима. Момци су на мој налог пустили турбине у погон и Конгресна сала се обасјала мојом струјом, десет пута јачом од обичне, управо онако како сам најавио. Узашао сам одмах, јер нисам ово радио за njih већ за говјеранство. Само сам у моменту када сам погледао у свијетљаве и рекао да „моја“ безиктна струја дође са турбина, осјетио да нисам ја творац овог свега. Осјетио сам да струју нека или нешто носи од Нијагаре до Конгресне сале и да је у том закону који сам сматрао „мојим“ открићем, нешто што је одувјек постојало, а да је само мени дато надахнуће да то уоквирим и говјеранству објасним. Умјесто среће и тријумфа, најавила се нека празнина. Схватио сам да сам нешто велико у животу пропустио. Нешто као да сам изоставио, као да нисам нешто понуђено спознао. Нека је формула била тако близу моје спознаје, а ја је нисам нашао или нисам хтио да је нађем. То има везе са онам маурском туркбалицом, сигуран сам сада.

Недеља, 22. новембар

Ово писмо нећеш никада добити, мајко. Не знам зашто га пишем теби која га више никада прочитати не може. Нека ти је лака земља, мајко

маја, и опрости ми што су ме моји путевни одвели од тебе, па ти не могу доћи ни на сахрану. Ови људи нису били спремни још прије двије године да схвате да струја може да се преноси и без жица. Можда бисмо тада провели нешто више заједничких тренутака. Сада су, ето, видјели да може, али опет је неће ставити знами користити, јер неко је спалио мој лабораториј у центру града до темеља, са свим списима и нацртима. Рекли су ми да се сумња на господина Едисона. Тако сам равнодушан да не препознајем себе. Прије бих се можда и једно, али сада више не, јер знам добро да неко ипак све то држи под контролом и да је „моје“ откриће још прерано дошло за робјеранство. У ствари, оно уопште није „моје“. Знам да то неко надзори све и да има план, па сам можда и зато равнодушан. Мој брод за Лисабон полази у 10 сати. Кога ме напоље рекају. Ово писмо ти оставити на гроб, мајко, кад стигнем у Миовац, наше селско гробље. Сада вјерујем у оно у што никада нисам, да си тамо негде још увијек „ти“ и да твој живот није заувјек престао. Сада ми је и као што нисам хтио никад да се дружим са Турцима, јер они су исте онакве туркбалице пјевади као она из мојих праскозорја. Сада се сјетам да су они знали пуно више него ја о свим овим стварима које тек сада спознајем. Залуд моје године проведене у науци кад она бијеше јалова. Моли тамо за мене, мајко, ако можеш, том маурском туркбалицом за изгубљену душу свога сиротог нешког сина.